

Projekt: Tvoríme modernú politiku vzdelávania dospelých

Segmenty vzdelávania dospelých na Slovensku

*Záverečný seminár projektu č. 314011K061
22.6.2020 vo Svätom Jure*

*Ivana Studená,
Prognostický Ústav
Centrum Spoločenských a Psychologických Vied SAV*

PROBLÉM: Nízke povedomie o vzdelávaní dospelých (VD)

Slabé celospoločenské chápanie **dôležitosti, funkcií a cieľov vzdelávania dospelých (VD)**

Vzdelávanie dospelých \leftrightarrow kultúra celoživotného vzdelávania

Zdieľané chápanie: dôležitosť, ciele, benefity

Podpora VD je **INVESTÍCIA** nie náklad \leftrightarrow

Nerovnomerná účasť na VD je spojená so slabším ekonomickým rastom (dôkazy z výskumu)

Cieľom účasti je zvyšovanie a udržiavanie a/alebo získavanie nových **zručností** (cieľ je niečo sa naučiť a nie zúčastniť sa)

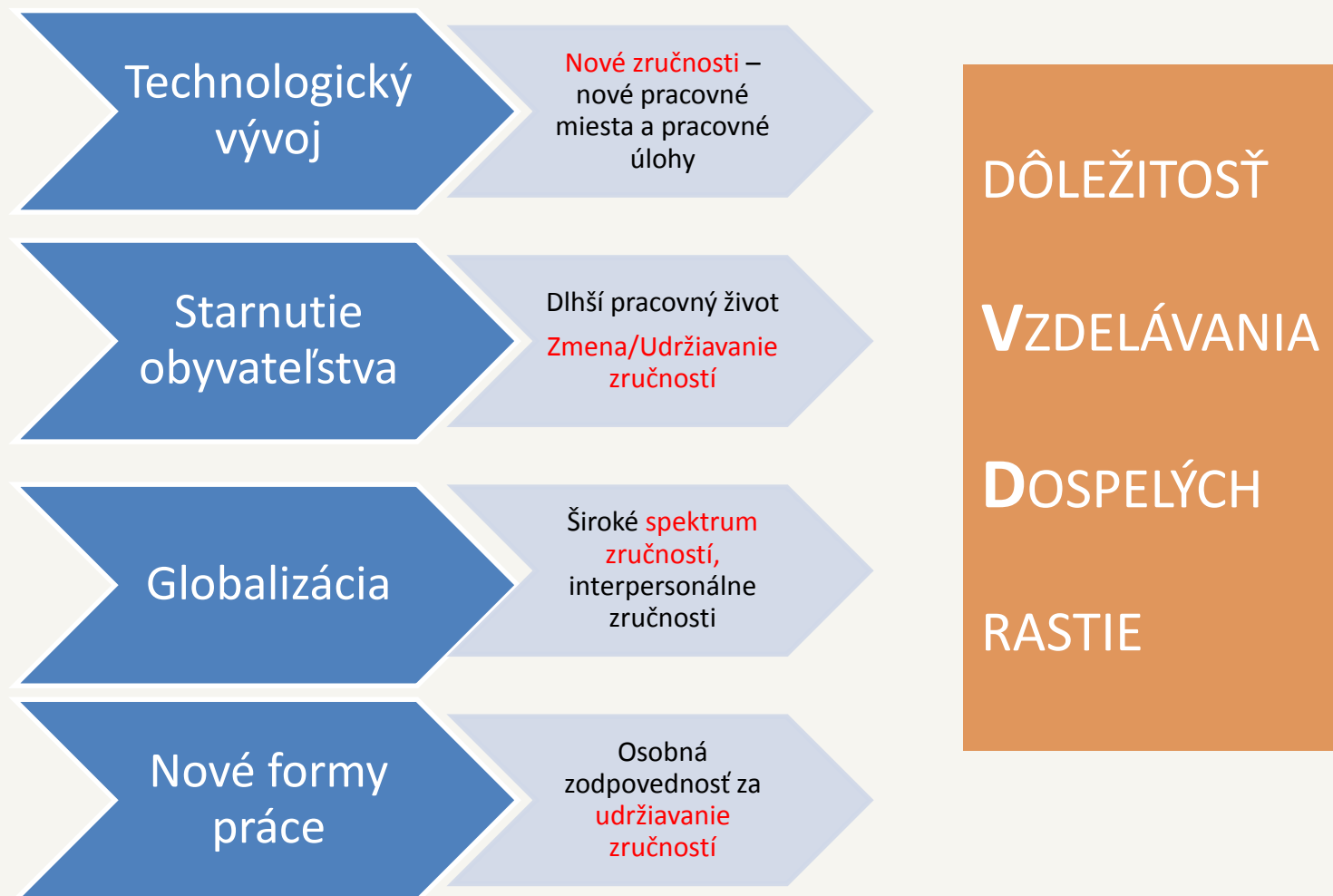
Miesto, forma, príležitosti pre **prenos vedomostí** medzi generáciami, na pracovisku, v rodine, **v komunite, regióne**

Región má bližšie ku účastníkom aj výsledkom VD

Zdroj: Economist 2017

Mega trendy a zvýšená potreba pre VD, regionálne rozdiely, rôzne priority

Zdroj, upravené z OECD (2019), Getting Skills
Right: Engaging low-skilled adults in learning

MODEL ÚČASTI NA VD

Vzdelávacie organizácie

Dostupnosť ponuky:

- Obsah
- Miesto
- Cena

Vstup (trh)
Flexibilita
Informácie
dosah

Jednotlivec

Sociálne atribúty

- Vek, pohlavie,
- Vzdelanie/zručnosti
- Zamestnanie
- Profesia
- Etnicita

- príjem
- sociálno-kultúrny kapitál
- Rovnováha život-práca
- urbánne/rurálne bydl.

Behaviorálne atribúty

- Vek, pohlavie,
- Vzdelanie/zručnosti
- Zamestnanie
- Profesia
- Etnicita
- príjem

- sociálno-kultúrny kapitál
- Rovnováha život-práca
- urbánne/rurálne

**POSKYTOVA-
TELIA**

ŠTÁT

FAKTORY MAKRO ÚROVEŇ

Pracovné miesto ako prostredie

- Manažér/supervízor
- Expanzívne
- Inovačné
- Flexibilita
- Financovanie
- Znalostne intenzívne

- Veľkosť firmy
- Mobilita/možnosti
- Knowhow vzdelávanie
- Firemná kultúra
- vzdelávania

Vzdelávanie a odborná príprava

- Povinná/regulatíva
- Nepovinná (CŽV)
- Financovanie
- štandardizácia

Trh práce a ekonomika

- Inovácie
- Sociálne zabezpečenie
- AOTP

Upravené podľa Boeren (2017),
Understanding adult LLL participations
as a layered problem,

SEGMENTY SYSTÉMU VD

ŠTÁT

- podpora z verejných prostriedkov, opatrenia, projekty (napr. AOTP, "druhá šanca")
- Rezortné priority a iniciatívy: práca vs. školstvo

OBČAN

- Vlastné vzdelávacie aktivity (jazyky, kvalifikácia, vzdelanostný stupeň, umenie, šport)
- Kultúrne podujatia
- Prednášky, konferencie

"Koncový" účastník
== Dospelý občan

(cca 16+,
medzinárodne
porovnania 25_64)

VEREJNÁ POLITIKA

REGIÓN

- Regionálny ľudský kapitál
- Spolupráca s národnou úrovňou
- Vlastné priority (PHSR)
- Vlastné zdroje

ŠTÁT

REGIÓN

DOPYT VD

POSKYTOVATELIA

Zamestnávateľa,
Inštitúcie VD

Verejné inštitúcie,
samosprávy
(kultúrne VD)

PONUKA VD

PRÁCA/zamestnávateľ

- Zamestnanie - kľúčové pre prístup ku VD: zaúčanie v práci, (povinné) školenia, mentoring, shadowing

Adaptácia modelu Boeren (2017),
Understanding adult LLL participations
as a layered problem

Problém: Absencia vnímania benefitov VD

Aký mám ako jednotlivec/zamestnávateľ/región/štát BENEFIT z vyššej účasti občanov na VD? Aký typ VD pre dosiahnutie cieľa?

Štát, Región

- Konkurencie schopná pracovná sila (v EÚ, globálne, v rámci štátu)
- Ľudský kapitál spoločnosti, znalostná ekonomika, podpora udržateľného rozvoja
- Regionálne rozdiely a problémy
- Občianska spoločnosť, zdravie, blahobyť

Zamestnávateľ

- Konkurencie schopná pracovná sila v rámci trhového segmentu
- Inovačná kapacita danej organizácie
- Pozitívne pracovné prostredie a atraktivnosť zamestnávateľa

Občan

- Kariérny rozvoj, rozvoj alebo udržanie zručností: pracovných, odborných občianskych
- Osobná realizácia (splnomocnenie)
- Zdravie, blahobyť

VD: formy, inštitúcie, cieľové skupiny, výstupy

Formálne (inštitucionálne zázemie, legislatíva, prepojenie s tvorcami)

Po ukončení povinnej školskej dochádzky, EÚ porovnávaní meriame od 25, Vyššie po 25, Druhošancové

Neformálne (široká škála, zamestnávateľia, súkromní poskytovatelia)

Kultúrne, osvetové, o zdraví, sociálna starostlivosť (príklad: Posledná pomoc, alebo o overené zdroje informácií)

Vybrané tematické oblasti vzdelávania: základné zručnosti=neformálne (druhošancové=formálne), kultúra, odborné neformálne

Špecifická oblasť úzko spätá s VD: kariérové poradenstvo: typ VD alebo podporný element?

Informálne

Metafora ľadovca: väčšina učenia sa dospelých prebieha informálne (bez intencie niečo sa učiť) => aktivity ktorá zdanlivo nie sú VD (festivaly, festwochen)

Cieľové skupiny

Regionálne kompetencie, **inštitúcie**

Regionálne stratégie **zručností**
Nízkokvalifikovaní

Región: **aktivity**, osvetové, kultúrne, festivaly, **témy**

Cieľové zručnosti, výsledky VD

INFORMÁCIE, DÁTA

- Používanie reprezentatívnych štatistík: podporiť analytické štúdie dostupných štatistík AES, LFS, EWCS, CVTS
- Rôzne informácie, periodicita, počet aktivít, trvanie rôznych aktivít
- Rôzne kontexty
- Stav alebo „tok“ účasti na vzdelávaní
- Kľúčové štatistiky LFS vs AES:
 - Hlavný konceptuálny rozdiel: **Zaúčanie na pracovisku**
 - Časový: 4 týždne vs. 12 mesiacov (v rámci krajín sú rozdiely ale rozdiely sa líšia medzi krajinami)
- Formálne, neformálne, informálne
- Jednotlivci (AES, LFS, ESS) vs. Firmy (CVTS, EWCS)

Regionálne a spoločné vnímanie VD

Verejná správa, regionálne asociácie, neziskový sektor, aktívna podpora :

- Sledovanie, mapovanie, zdieľanie regionálnych, národných/medzinárodných analýz, aktivít a programov v oblasti VD
- Regionálnu výmenu **profesionálov a aktérov VD**
- Regionálne siete pre podporu **strategického plánovanie a rozvoja VD**
- Dôraz na **výstupy** (tendencia pri vzdelávaní na Slovensku sústreďovať sa na vstupy), zároveň snaha o operatívnu flexibilitu a funkčnosť

Ako ďalej

Zamerať sa na konkrétnu ohraničenú oblasť problematiky

Prehľad: aktivity na regionálnej úrovni: prvky VD? (príklad festivaly, kultúrne akcie => **občianske zručnosti**)

Prehľad o potrebách zručností dospelých – pre vlastné potreby

Prehľad o možných priestoroch/kapacitách (knížnice, centrá VČ, komunitné, kultúrne inštitúcie atď) – online?

Pre dospelých občanov: poradenstvo, integrované služby

Cez zamestnávateľa: aktuálni alebo budúci - anticipovať nutné posuny/zmeny v štruktúre trhu práce